

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS
TA‘LIM VAZIRLIGI**

BUXORO MUHANDISLIK – TEXNOLOGIYA INSTITUTI

Ro‘yxatga olindi:

№ _____

2019 y. «___» _____

“TASDIQLAYMAN”

Bux MTI rektori

_____ prof. N.R.Barakayev

«___» _____ 2019 y.

TA‘MIRLASH USTAXONALARINI LOYIHALASH

FAN DASTURI

Bilim sohasi :	300000	Ishlab chiqarish - texnik soha
Ta‘lim sohasi :	320000	Ishlab chiqarish texnologiyalari
Ta‘lim yo‘nalishi :	5321600	Yengil sanoat texnologiyalari va jihozlari bakalavriat ta‘lim yo‘nalishi uchun

Fan dasturi Buxoro muhandislik-texnologiya institutida ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar: F.A.Qurbonov – Bux MTI, Yengil sanoat mashinalari va jihozlari” kafedrası dotsenti
S.O.Sayitqulov – Bux MTI, “Yengil sanoat mashinalari va jihozlari” kafedrası assistenti

Taqrizchilar: R.X. Nurboev – Bux MTI, “To‘qima texnologiyasi va dizayni” kafedra mudiri, t.f.n.

Nurov N – Buxoro shahar “Okean luks” MCHJ korxonasi rahbari

“Ta’irlash ustaxonalarini loyihalash” (tanlov) fan dasturi “Yengil sanoat” fakul’tetining “Yengil sanoat mashinalari va jihozlari” kafedrası yig’ili shida (2019 yil () № - son bayonnoma) muhokama etildi va institut uslubiy kengashiga tavsiya etildi.

Kafedra mudiri: _____ dots. S.H.Samiyeva

Kotiba: _____ S.A. Asadova

“Ta’irlash ustaxonalarini loyihalash” (tanlov) fan dasturi institut uslubiy kengashida ko‘rib chiqildi (2019 yil () № - son bayonnoma) va institut kengashiga tavsiya etildi.

Uslubiy kengash raisi: _____ dots. SH.M.Hodjiyev

Uslubiy kengash kotibi: _____ U.H.Xo‘jaqulova

“Ta’irlash ustaxonalarini loyihalash” (tanlov) fan dasturi institut kengashida muhokama qilindi va tasdiqlandi (2019 yil () № - son bayonnoma)

Institut kengashi kotibi: _____ dots. I.I.Mehmonov

I. O'quv faninig dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Barcha sohalar kabi to'qimachilik va engil sanoatida qo'llaniladigan mashina va apparatlar xam bosh mexanik bo'limida tuzilgan ta'mirlar grafigi asosida reja buyicha ta'mirlanadi. Kapital va o'rta ta'mirlarni, texnik xizmat ko'rsatish ishlarini o'z vaqtida o'tkazish mashina va apparatlarning uzoq muddatda va puxta ishlashini ta'minlaydi.

“Ta'mirlash usta xonalarini loyihalash” fanini o'zlashtirish jarayonida bakalavr:

- Ta'mirlash mexanika ustaxonasini loyihalash asoslari
- Jihozlar va ishchilar ish vaqtining tartiboti va fondi
- Ta'mirlash-mexanika ustaxonasi ishlab chikrish dasturi mexnat hajmini aniqlash.
- Talab etilgan stanoklar soni va ta'mirlash mexanika ustaxonasini shtatlarini hisoblash.
- Ta'mirlash mexanika ustaxonasining chilangarlik va stanoklar bo'limii.
- Ta'mirlash mexanika ustaxonasining payvandlash, temirchilik va quvur o'tkazish bo'limlari.
- Ta'mirlash mexanika us-taxonasining tunukasozlik, elektr ta'mirlash va asbobsozlik bo'limlari.
- Ta'mirlash mexanika ustaxonasi bo'limlari maydoni.
- Ta'mirlash–mexanika ustaxonasi bo'limlarini rejalashtirish
- Jihozlarni zaxira detallari bilan ta'minlashni tashkil etish.
- Jihozlarga xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni tashkil etishni tako-millashtirish.
- Detailarni tiklashning samarali usulini tanlash.
- dastgohlarda ishlash *malakalariga ega bo'lishi kerak.*

II. O'quv fanining maqsadi va vazifalari

Fanni o'qitishdan maqsad - ta'mirlash-mexanika ustaxonasini loyihalash asoslarini, ta'mirlash-mexanika ustaxonasini loyihalash asoslarini ta'mirlash-mexanika ustaxonasi bo'limlarini loyihalashni bakalavrlarga o'rgatishdir.

Fanning vazifasi - talabani ushbu fan bo'yicha olgan nazariy va amaliy bilimlarini kurs ishi va bitiruv ishlarini bajarish bilan real sharoitga qo'llash bo'yicha bilim berish hamda ularga tegishli amaliy mashg'ulotlarni bajarish va ko'nikmalar hosil kilishdir.

III. Asosiy nazariy qism (Ma'ruza mashg'ulotlari)

Ma'ruza mashg'ulotlarning taxminiy ro'yxati

1-Modul. Ta'mirlash mexanika ustaxonasini loyihalash va jihozlar,ishchilar ish vaqtining tartiboti

1-Mavzu. Ta'mirlash mexanika ustaxonasini loyihalash asoslari

1. Tam'mirlash ustaxonalarini loyihalash uchun dastlabki hujjatlar. Tam'mirlash ustaxonalarini loyihalashda qurilish maydonchasi joylashadigan joy va uning o'lchamlari.

2-Mavzu. Jihozlar va ishchilar ish vaqtining tartiboti va fondi

Stanokning haqiqiy yillik ish vaqti fondi. Ishchining haqiqiy yillik ish vaqti fondi. Bitta stanokning haqiqiy yillik ish vaqti va ishchining haqiqiy yillik vaqt fondi. Ishchining nominal yillik ish vaqti fondi

2-Modul. Ta'mirlash mexanika ustaxonasi vata'mirlash bosqichlari to'g'risida umumiy ma'lumot

3-Mavzu. Ta'mirlash mexanika ustaxonasi ishlab chiqarish dasturini mehnat hajmini aniqlash

Talab etilgan stanoklar soni va ta'mirlash mexanika ustaxonasi shtatlarini xisoblash. TMU ishchilarining malakaviy tarkibi. Ta'mirlash mexanika ustaxonasini avtomatlashtirish.

4-Mavzu. Ta'mirlash-mexanik ustaxonasining chilangarlik va stanoklar bo'limi

CHilangarlik ishlov berish texnologiyasi. Metalldan bo'lgan detallarni chilangarlik usuli bilan tayyorlash. Zagotovkani tayyorlash yoki to'g'rilash kabi chilangarlik operatsiyalari ya'ni kesish, to'g'rilash, bukish kabi tayyorlov operatsiyalari bajarish. CHilangarlik ish joyini tashkil qilish. CHilangarlik tiskilari.

5-mavzu. Ta'mirlash-mexanik ustaxonasining payvandlash, temirchilik va quvur o'tkazish bo'limlari

Suyuqlantirib qoplash. YArim avtomatlashgan payvandlash. Payvandlash turlari. Elektr yoyi yordamida payvandlash. Detaillarni flus ostida avtomatlashgan va yarim avtomatlashgan holda payvandlash. Plazma-yoy vositasida payvandlash. Tebranma yoy vositasida suyuqlantirib qoplash flus va himoya gazlari yordamida avtomatik suyuqlantirib qoplash.

6-Mavzu. Ta'mirlash – mexanika ustaxonasi bo'limlarini rejalashtirish

TMU bo'limlarini rejalashtirish. Jihozlarni joylashtirish tartibi Jihozlarni zahira detallari bilan ta'minlashni tashkil etish. TMU da texnologik ketma-ketligi

7-Mavzu. Jihozlarga xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni tashkil etishni takomillashtirish

Jihozlarga xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni tashkil etish. Ja'mirlashni tashkil etishni takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari. Detailarni tiklashning samarali usulini tanlash. Mashinalarni ta'mirlovchi va detallarni qayta tiklovchi chet el firmalari.

IV. Amaliy mashg'ulotni tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Ta'mirlash mexanika ustaxonasi ishlab chikarish dasturi mexnat xajmini xisoblash.
2. Talab etilgan dastgoxlar sonini aniklash.
3. Ta'mirlash mexanika ustaxonasi shtatlarini xisoblash.
4. Ta'mirlash mexanika ustaxonasi bulimlari maydonini xisoblash.
5. Jihozlarga xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni tashkil etish.
6. Detailarni tiklashning samarali usulini tanlash.
7. Mashinalarni ta'mirlovchi va detallarni qayta tiklovchi chet el firmalari

Kurs ishini tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

Fan bo'yicha kurs ishlari o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

Mustaqil ta'limning shakli va mazmuni

“Ta'mirlash ustaxonalarini loyihalash” fani bo'yicha talabanning mustaqil ta'limi shu fanni o'rganish jarayonining tarkibiy qismi bo'lib, uslubiy va axborot resurslari bilan to'la ta'minlangan.

Talabalar auditoriya mashg'ulotlarida professor-o'qituvchilarning topshiriqlarini bajaradilar. Auditoriyadan tashqarida talaba darslarga tayyorlanadi, adabiyotlarni konspekt qiladi. Bundan tashqari ayrim mavzularni kengroq o'rganish maqsadida

qo‘shimcha adabiyotlarni o‘qib referatlar tayyorlaydi. Mustaqil ta‘lim natijalari reyting tizimi asosida baholanadi.

“Ta‘mirlash ustaxonalarini loyihalash” bo‘yicha talabani mustaqil ta‘limi shu fanni o‘rganish jarayonining tarkibiy qismidan, mustaqil ish majmuasi fanning barcha mavzularini qamrab olgan holda shakllantirilgan.

Mustaqil ta‘lim quyidagi shakllarda tashkil etiladi:

– mavzularni normativ-huquqiy hujjatlar va o‘quv adabiyotlari yordamida mustaqil o‘zlashtirish;

– mavzular bo‘yicha referat tayyorlash;

– Amaliy mashg‘ulotlarga tayyorgarlik ko‘rish;

– olgan bilimlarini amaliyotda qo‘llash;

– amaliyotdagi mavjud muammolarning echimini topish va boshqalar.

Ta‘lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni, o‘qitishning interfaol usullarini qo‘llash talaba tomondan mustaqil tanlanadi. Talabalarning mustaqil ta‘limini tashkil etish tizimli tarzda, ya‘ni uzluksiz va uzviy ravishda amalga oshiriladi. Talaba olgan amaliy bilimni mustahkamlash, shu bilan birga navbatdagi yangi mavzuni puxta o‘zlashtirishi uchun mustaqil ravishda tayyorgarlik ko‘rishi kerak.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari

- TMU ni loyihalash uchun dastlabki hujjatlar.
- Stanokning haqiqiy yillik ish vaqti fondi
- Ishlab chiqarish dasturining umumiy mehnat hajmi.
- TMU ishchilarining malakaviy tarkibi.
- CHilangarlik bo‘limi.
- Payvandlash bo‘limi.
- Tunuksozlik bo‘limi.

- Ta‘mirlash mexanika ustaxonasi bo‘limlari maydoni
- TMU bo‘limlarini rejalashtirish
- Jihozlar parkini zahira detallar bilan ta‘minlash.
- Jihozlarga xizmat ko‘rsatish va ta‘mirlashni tashkil etish
- Xorijiy mamlakatlarda mashinalarni ta‘mirlashning tashkil qilinishi

Dasturning informatsion-uslubiy ta‘minoti

Mazkur fanni o‘qitish jarayonida:

- Amaliy mashg‘ulotlarda ta‘lim texnologiyalaridan, amaliy ish o‘yinlaridan;

– ta’limning boshqa metodlaridan foydalanish nazarda tutilgan.

Foydalaniladigan adabiyotlar ro‘yxati

Asosiy adabiyotlar

1. Олимов Қ.Т., Бафоев Д.Х. “Енгил саноат жихозларини таъмирлаш ва тиклаш асослари”. Тошкент, “Академия”, 2005 й.
2. Ш.У.Йулдошев «Машиналар ишончилиги ва уларни таъмирлаш асослари». Тошкент-1994 й
3. М.И.Худых «Ремонт и монтаж оборудование текстильной и легкой промышленности», М. 1987.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Н.Д.Ильина. «Курс лекций по оборудованию швейного производства» Учебное пособие. Чебоксары, 2007 г.
2. Я.К.Яшенков. «Технология ремонта оборудование швейных предприятий», М. 1980.
3. И.В.Болгов и др. «Проектирование предприятий и цехов по эксплуатации и ремонту технологического оборудования» М. 1980.
4. В.Я. Франц «Эксплуатация и ремонт швейного оборудования». Москва. «Легкая индустрия», 1978 г.
5. П.А. Большаков «Справочник по ремонту, наладке и эксплуатации оборудования обувных предприятий». М., 1982

Internet va Ziyonet saytlari

1. [www. Ziyo. Net](http://www.Ziyo.Net)
2. www. legprominfo.ru
3. www.textil-press
4. www.textileclub

